

DEN NYE TID

Med krigens ophør var Hitlers regime slået ned.

De unge jøder i Sverige kunne glæde sig over at have overlevet nazisternes forfølgelser, men glæden var blandet med visheden om, at forældre og søskende var omkommet i Det Tredie Riges udryddelseslejre.¹

Befrielsen lagde op til beslutninger, som måtte tages. Umiddelbart kunne man tro, at alle døre nu stod åbne; men helt så godt var det nu ikke. I Sverige var de unge jøder stort set blevet behandlet på lige fod med andre danske flygtninge². De, der nu valgte at vende tilbage til Danmark, faldt tilbage i rollen som statsløs udlænding³.

At komme til Palæstina var stadig forbundet med store vanskeligheder.

Det kan naturligvis ikke lade sig gøre at foretage en egentlig optælling af de beslutninger, der blev taget i majdagene 1945. Et forsigtig skøn foretaget

ud fra beretninger fra de Hechaluzelever og Alijahbørn, som kom fra Roskilde - og Køgeområdet, tyder på, at mere end hver tredje valgte at vende tilbage til Danmark. Resten blev, i første omgang, i Sverige.

Julius Müllers billet fra Alingsås til Helsingborg fra maj 1945. Nu gik vejen tilbage mod Danmark.

(Poul Müller)

Palæstina, Israel

Muligheden for at komme til Palæstina var som sagt ikke blevet lettere med krigens slutning. Konflikterne i det urolige mandat område tog til,

samtidig med, at jøder fra hele Europa nu søgte mod Palæstina. Velkendte er de utallige og ofte deperate forsøg på at nå Palæstinas kyst uden om den engelske bevogtning. Flere beretninger indeholder da også beskrivelser af mere eller mindre vellykkede forsøg på at nå det endelige mål:

..»Efter krigen blev der organiseret en illegal rejse til Palæstina. Vi fløj fra Malmö til Belgien, og efter 8 måneder sejlede vi med et skib fra Frankrig.

På vejen blev vi anholdt af tre engelske krigsskibe; de tog os til Haifa, og derfra blev vi sendt til Cypern. På de engelske krigsskibe mødte vi danskere, som var frivillige i den engelske flåde; englænderne kunne ikke forstå, hvad der foregik på et sprog, de ikke forstod.

Jeg var på Cypern i 15 måneder..«.

(Erich Meyer)

I november 1947 vedtog det nydannede »De Forenede Nationer« en delingsplan for Palæstina, som betød oprettelsen af en jødisk nationalstat i en del af mandatområdet. Delingsplanen skulle træde i kraft den 15. maj 1948, og på den dag erklærede Det jødiske Nationalråd i Tel Aviv staten Israel for oprettet. Den følgende dag rykkede arabiske hære ind i Palæstinaområdet, og hermed var den første Mellemøstenkrig brudt ud.

Jacob Grubner var blevet i Sverige, men rejste til Israel i 1948.

Herom fortæller han:

..»I 1947 fik jeg visum til Palæstina. Jeg opholdt mig der et par måneder, men måtte rejse tilbage til Sverige, da visumet udløb. Jewish Agency havde garanteret englænderne, at jeg ikke ville blive i landet som illegal immigrant..

Den 7. juni 1948 rejste jeg så endeligt fra Sverige.

Turen gik over København, hvor jeg mødtes med mine venner fra Roskilde. Paul Tausz skulle også til Israel⁴..

Jeg rejste med en svensker og en nordmand, og vi ankom til Sydfrankrig til en lejr, Camp Des Grand Arena, i nærheden af Marseille. Her var samlet omkring 3000 hjemløse jøder. I grupper på 60-70 blev vi unge sendt op i bjergene, hvor vi modtog militær træning.

Omkring den 8. juli 1948 udrejste jeg så til Israel.

Turen foregik med et lille skib på 500 tons.

Ombord var cirka 500 mennesker; det var alt for mange. Sovepladserne var riste, der var cirka 40 cm brede... Til køjen ovenover var der små 50 cm... De sanitære forhold ombord var forfærdelige..«.

Jacob Grubner fortæller videre, at skibet, kort før det nåede Israel, blev opdaget af britiske flyvemaskiner, som strøg tæt hen over dem, men intet skete. Den 12. juli 1948 ved femtiden om morgenen gled skibet ind i Haifas havn.

Hermed var den lange rejse endelig slut.